

Forvaltningsrevisjonsrapport
November 2013

Tilsyn og kvalitet i barnehager

Sande kommune

Visjon:
*Alle skal ha
minst en opplevelse av
mestring hver dag*

Sande kommune

Postadresse: **Postboks 4197, 3005 DRAMMEN**
Besøksadresse: **Øvre Eiker vei 14, 3048 Drammen**
Telefon: **32 20 15 00**
Telefaks: **32 20 15 01**
e-post: **post@bkr.no**
URL-adresse: **www.bkr.no**

Sammendrag

Prosjektet er bestilt av kontrollutvalget i Sande kommune. I sitt møte 23. mai 2013, sak 18/13, vedtok kontrollutvalget at Buskerud Kommunerevisjon IKS (BKR) skulle gjennomføre en forvaltningsrevisjon av barnehager.

Kommunen som barnehagemyndighet har en oppgave i å påse at det er tilfredsstillende kvalitet på barnehagene. Det er satt krav til kommunens utøvelse av godkjenning av barnehager, kommunens ansvar og tilsynsrollen overfor kommunale og private barnehager i barnehageloven og tilhørende forskrifter.

Formålet med dette prosjektet er å kartlegge om det er en tilfredsstillende kvalitet på barnehagene i Sande kommune. Vi har sett på dette ut fra hvordan kommunen utfører sin tilsynsoppgave med barnehagene i tråd med kravene i regelverket. Vi har sett nærmere på følgende områder:

- Kommunens godkjenning av nye barnehager
- Kommunens tilsyn etter barnehageloven
- Kommunens tilsyn etter forskrift om miljørettet helsevern
- Kompetansekrav til styrer og pedagogisk leder, og dispensasjoner fra disse
- Fremvisning av politiattest
- Kontroll av lekeareal og lekeplassutstyr
- Rapportering av avvik, skader og uønskede hendelser
- Opplysningsplikt – meldinger til barnevernet

I vår gjennomgang av kommunens utøvelse av sin tilsynsrolle som barnehagemyndighet, har vi fått ett meget godt bilde av kommunen. De forskjellige tilsynene har fokus mot til dels de samme områder, men innfallsvinkelen og den praktiske gjennomføringen gjør at barnehagene opplever dette som ryddig og greit å forholde seg til.

Det har i de forskjellige tilsynene blitt konstatert avvik av varierende omfang. Avvikene er tydelig presentert, og barnehagene har gitt dekkende tilbakemeldinger. Avvik avdekket i tilsyn virker å være meget godt fulgt opp av alle aktører.

En annen indikasjon på at kommunens tilsynsoppgave er med på å sikre at kommunens barnehager opprettholder en tilfredsstillende kvalitet, er at det som resultat av disse kontrollene de senere årene har vært nedleggelse av barnehager i kommunen. Hvis barnehagene ikke var enig i kommunens konklusjon på tilsynet, ville de hatt anledning til å klage dette inn for Fylkesmannen. Kommunen kan i så måte ikke bruke sin tilsynsoppgave til å tilpasse antall plasser mellom private og kommunale barnehager, påvirke til å legge ned barnehager osv.

I punktet som handler om rapportering av avvik, skader og uønskede hendelser er vi forelagt en rekke rutiner og spesielt skjemaer. Vi tror kommunen vil ha nytte av å gjennomgå disse med tanke på å få færre skjemaer å forholde seg til, for å få en mer oversiktlig rapportering, og for å gjøre det lettere for de ansatte å forholde seg til, og bruke skjemaene.

På grunnlag av vår gjennomgang, mener vi at kommunen utfører sine tilsyn i tråd med kravene i gjeldende regelverk.

Et utkast til rapport har blitt oversendt rådmannen til uttalelse. Administrasjonen har ingen kommentarer til rapporten.

Innholdsfortegnelse

1. INNLEDNING	1
1.1. BAKGRUNN FOR PROSJEKTET	1
1.2. FORMÅL OG PROBLEMSTILLING	1
1.3. AVGRENSNING AV UNDERSØKELSEN	1
1.4. BESKRIVELSE AV BARNEHAGEOMRÅDET I SANDE KOMMUNE.....	1
2. METODE	3
3. REVISJONSKRITERIER	3
4. KOMMUNENS TILSYN MED BARNEHAGENE	5
4.1. GODKJENNING AV BARNEHAGER	5
4.2. TILSYN ETTER BARNEHAGELOVEN	6
4.3. TILSYN ETTER FORSKRIFT OM MILJØRETTET HELSEVERN	7
4.4. KOMPETANSEKRAV OG DISPENSASJONER.....	8
4.5. POLITIATTEST	8
4.6. LEKEAREAL OG LEKEPLASSUTSTYR.....	8
4.7. RAPPORTERING AV AVVIK, SKADER OG UØNSKEDE HENDELSER	9
4.8. MELDINGER TIL BARNEVERNET.....	9
5. VURDERINGER OG KONKLUSJONER	10
6. ANBEFALINGER	10
Referanser.....	11
Vedlegg 1 – Oversikt over KOSTRA Kommunegruppe 10 (EKG 10).....	12
Vedlegg 2 – KOSTRA – 1. Gebyrsatser/brukerbetaling	13
Vedlegg 3 – KOSTRA – C. Barnehager – Kvalitet.....	14
Vedlegg 4 – KOSTRA – C1. Konsern – Barnehager.....	15

Visjon:

*Alle skal ha
minst en opplevelse av
mestring hver dag*

Sande kommune

1. INNLEDNING

1.1. Bakgrunn for prosjektet

Kontrollutvalget i Sande kommune fattet i sitt møte 23. mai 2013, sak 18/13, vedtak om at Buskerud Kommunerevisjon IKS (BKR) skal gjennomføre en forvaltningsrevisjon av barnehager. Prosjektet er bestilt på bakgrunn av områder valgt ut i vedtatt plan for forvaltningsrevisjon og overordnet analyse.

1.2. Formål og problemstilling

Prosjektets formål er å kartlegge om det er en tilfredsstillende kvalitet på barnehagene i Sande kommune.

Prosjektet har følgende problemstillinger:

Utfører kommunen tilsyn med barnehagene i tråd med kravene i regelverket?

- Tilfredsstillende barnehagene kravene til kvalitet i barnehage, med tanke på blant annet;
  - Krav til kompetanse på personale
  - Tettheten av pedagogisk personale i forhold til barn
  - Lekearealer
- Har barnehagene tilfredsstillende rutiner rundt avviksrapportering?
- Har barnehagene tilfredsstillende rutiner rundt meldinger til barnevernet?
- Har barnehagene tilfredsstillende rutiner rundt kontroll av personer ved ansettelser, spesielt med tanke på kravene til politiattest?

1.3. Avgrensning av undersøkelsen

I dette prosjektet fokuserer vi på kommunens tilsynsrolle. Vi har ikke utført noen kontroller med de kommunale eller private barnehagene, men gjennomgått kommunens tilsyn. Vi har sett på kommunens planlegging, varsel og gjennomføring av tilsyn, samt oppfølgingen av avvik fra tilsynene. Kommunens tilsyn har til mål å sikre en god kvalitet på de barnehageplasser som tilbys kommunens innbyggere. I Sande kommune har det de siste årene blitt etablert nye barnehager. I en etableringsfase skal kommunen godkjenne disse barnehagene. Så selv om dette ikke er tilsyn i ordets forstand, har vi valgt og også se på kommunens praksis for godkjenning av barnehager.

1.4. Beskrivelse av barnehageområdet i Sande kommune

Sande kommune opplyser på sine nettsider at de har full barnehagedekning. Full barnehagedekning vil si rett til barnehageplass etter barnehageloven.

I 2013 er det i Sande kommune 3 kommunale og 6 private barnehager:

Kommunale:

Nordre Jarlsberg barnehage
Haga barnehage
Skafjellåsen barnehage

Private:

Galleberg barnehage
Velle utvikling AS, Kjeldås barnehage
Nordre Sande barnehage

Vammen Friluftsbarnhage
Læringsverkstedet barnehage, Sande
Læringsverkstedet barnehage, Lersbrygga

Sande kommune har for 2013 følgende priser (barnehagesatser) i kommunale og private barnehager:

Inntekt ¹	50 %	60 %	80 %	100 %
1 - 4 G	1 050	1 250	1 650	1 900
4 G	1 350	1 600	2 050	2 330

For husstand med samlet inntekt under 4G, gis det inntektsmoderasjon for oppholdsbetaling i barnehage. For utviklingen av gebyrsatser / brukerbetaling i Sande kommune for perioden 2008 – 2012 viser vi til vedlegg 2.²

KOSTRA-tall³ viser følgende utvikling i Sande kommune i perioden 2008 – 2012:

	2008	2009	Sande			Landet			
			2010	2011	2012	KG10 2012	Vestfold 2012	u/oslo 2012	2012
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	85,9	84,6	86,7	85,2	86,1	89,2	89,3	90,8	90,1
Andel barn 1-2 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 1-2 år	71	70,6	75,9	76,2	76,8	78	79,6	81,1	80,2
Andel barn 3-5 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 3-5 år	95,1	93	94	91,1	91,3	96,1	95,4	97,1	96,6
Andel barn i kommunale barnehager i forhold til alle barn i barnehage	46,8	50,7	47,4	49,9	50,4	62,1	52,8	50,8	52,4
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 1-5 år	..	52,2	57,6	65	62,5	73	65,1	71,3	71,3
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til alle barn med barnehageplass	8	7,4	7,3	7,9	8	8,7	9,7	10,1	12
Andel styrere og pedagogiske ledere med godkjent førskolelærerutdanning	93,3	93,8	94,1	90,6	96,2	85,4	94,3	87,1	85,7
Andel styrere med annen pedagogisk utdanning	..	10	0	9,1	0	6,9	5,7	6,5	6,3
Andel pedagogiske ledere med annen pedagogisk utdanning	5,6	5,3	4,7	4,8	2,3	3,8	3,2	4,4	5,7
Andel assistenter med førskolelærerutd., fagutd., eller annen pedagogisk utdanning	26,5	27,4	24,7	35,7	32,9	29,8	25,6	28,5	26,8
Leke- og oppholdsareal per barn i barnehage (m2)	5,3	5,6	5,9	5,9	5,9	5,8	5,7	5,5	5,5
Netto driftsutgifter barnehagesektoren i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter, konsern	1,9	1	1,3	15,5	15,8	13,3	14,9	14,6	14,6
Netto driftsutgifter til barnehager per innbygger, konsern	584	337	438	6647	7282	6546	6571	7071	7159
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager, konsern	8530	4904	6383	100172	112082	107350	114120	114839	114994
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage, konsern	89057	122456	137202	143947	161726	150559	159193	158415	160163
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale barnehager per korrigert oppholdstime (kr), konsern	30	40	45	47	54	52	52	53	53
Kommunale overføringer av driftsmidler til private barnehager per korrigert oppholdstime (kr), konsern	7	7	6	41	36	35	38	37	37

KOSTRA-tallene viser at kommunen har en høy andel barn i barnehage, men at denne andelen er noe lavere enn for sammenlignbare kommuner. Sande har også en høy andel styrere og pedagogiske ledere med godkjent førskolelærerutdanning.

Med tanke på økonomiske tall, er det viktig å ta hensyn til at det i perioden frem til og med 2010 var en større andel av tilskuddet til barnehager som ble overført gjennom tilskudd fra staten. I perioden er det en jevn økning av driftskostnader til barnehager. Det har vært en større økning fra 2011 til 2012. I 2012 er kostnadene noe høyere enn for den sammenlignbare kommunegruppen, men relativt like som gjennomsnittet i Vestfold og landet. Driftsutgifter per korrigerte oppholdstime har økt fra 2011 til 2012, mens kommunens overføring til private barnehager er redusert.

¹ Fra 1. mai 2013 er 1 G= 85.245 kroner, 4 G= 340.980 kroner.

² Vedlegg 2 – KOSTRA – 1. Gebyrsatser/brukerbetaling.

³ KOSTRA = KOMmune STAT RAPportering (SSB) | For utdypende KOSTRA-tall se vedlegg 2 til 4.

2. METODE

Prosjektet er gjennomført av revisjonens egne ansatte på bakgrunn av kravene som stilles til gjennomføring av forvaltningsrevisjon som prosjekt, jf RSK001 Standard for forvaltningsrevisjon.

Informasjonen som er presentert i dette prosjektet er hentet inn gjennom dokumentanalyse, regnskapsanalyse og intervjuer (samtaler).

Vi har hatt samtaler med kommunens fagleder for barnehage. Vi fått utlevert dokumentasjon på planlegging, varsel, rapporter med kommentarer / avvik fra tilsyn, samt oppfølgingen av avvikene. I tillegg har vi besøkt utvalgte barnehager for å få ett inntrykk av barnehagenes opplevelse av tilsynene. Vi har besøkt både kommunale og private barnehager.

3. REVISJONSKRITERIER

Administrasjonssjefen (rådmann) i kommunen skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll⁴.

Ett av områdene hvor dette vil ha betydning er kommunens utøvelse av godkjenning av barnehager⁵, kommunens ansvar⁶ og tilsynsrollen⁷ overfor kommunale og private barnehager i tråd med barnehageloven og tilhørende forskrifter.

Revisjonskriterier er en samlebetegnelse for krav og forventninger som benyttes for å vurdere kommunens virksomhet, økonomi, produktivitet, måloppnåelse osv. Sammenholdt med faktabeskrivelsen danner revisjonskriteriene basis for de analyser og vurderinger som foretas, de konklusjoner som trekkes, og de er et viktig grunnlag for å kunne dokumentere avvik eller svakheter.

Godkjenning av barnehage

Det må søkes om godkjenning som barnehage når virksomheten har ansvar for barn under opplæringspliktig alder, den er regelmessig og minst ett barn har en ukentlig oppholdstid på mer enn 20 timer, Det er minst ti barn på tre år eller eldre, eventuelt minst fem barn under tre år, og virksomheten utføres mot godtgjørelse. Kommunen avgjør om det skal gis godkjenning etter en vurdering av barnehagens egnethet, og kan eventuelt sette vilkår til driften.

Tilsyn

Gjennom sin rolle som lokal barnehagemyndighet, skal kommunen gi veiledning og påse at barnehagene drives i samsvar med gjeldende regelverk. For å ivareta disse oppgavene har kommunen rett til innsyn i dokumenter og adgang til barnehagelokaler i den utstrekning dette anses nødvendig.

Kommunen skal føre tilsyn med kommunale og private barnehager. Kommunen kan gi pålegg om retting av uforsvarlige eller ulovlige forhold. Hvis fristen for å etterkomme pålegget ikke overholdes, eller hvis forholdet ikke lar seg rette, kan kommunen vedta tidsbegrenset eller varig stenging av virksomheten. Dersom kravene til bruk av offentlige tilskudd og foreldrebetaling⁸ i private barnehager ikke er overholdt, kan kommunen bruke økonomiske reaksjoner i stedet for eller i tillegg til stenging.

⁴ Kommunelovens § 23.2.

⁵ Barnehageloven §§ 6 og 10.

⁶ Barnehageloven § 8.

⁷ Barnehageloven § 16.

⁸ Barnehageloven § 14a.

Kommunen skal også føre tilsyn med at forskrift for miljørettet helsevern overholdes⁹. Formålet med forskriften er å bidra til at miljøet i blant annet barnehager fremmer helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold samt forebygger sykdom og skade. Det er leder av barnehagen som har ansvar for at bestemmelsene i forskriften overholdes, og at pålegg fra kommunen blir rettet opp.

Det er barnehagenes ansvar at det utføres ett jevnlig ettersyn og nødvendig vedlikehold på lekeplassutstyr, slik at utstyrets sikkerhetsegenskaper opprettholdes¹⁰.

Kompetansekrav

Barnehageloven setter krav til at barnehagen skal ha en forsvarlig pedagogisk og administrativ ledelse.¹¹ Daglig leder skal ha utdanning som førskolelærer eller annen høgskoleutdanning som gir barnefaglig og pedagogisk kompetanse. Pedagogiske ledere må ha utdanning som førskolelærer, eller annen treårig pedagogisk utdanning på høgskolenivå med videreutdanning i barnehagepedagogikk. Kommunen kan innvilge dispensasjoner fra utdanningskravet etter forskrift om dispensasjon fra utdanningskravet¹². I tillegg kan Utdanningsdirektoratet godkjenne yrkeskvalifikasjoner fra utlandet¹³.

Dispensasjoner fra utdanningskravet er knyttet til den enkelte søker og til en konkret stilling. Dispensasjonen skal i utgangspunktet gis for inntil ett år av gangen, hvis stillingen har vært offentlig utlyst uten at det har meldt seg kvalifiserte søkere.

Barnehagene skal ha minimum en pedagogisk leder per 14-18 barn når barna er over tre år, og en pedagogisk leder per 7-9 barn når barna er under tre år¹⁴. Dette gjelder der hvor barnas daglige oppholdstid er over seks timer. Hvis oppholdstiden er kortere kan barnetallet økes noe. Styrers tid til administrative oppgaver skal ikke være med i dette beregningsgrunnlaget. Det kan gis tidsbegrenset dispensasjon fra disse kravene.

Politiattest

Barnehagen skal kreve at de som skal ansettes fast eller midlertidig i barnehagen legger frem relevant politiattest¹⁵. Eier av barnehagen og kommunen som barnehagemyndighet kan kreve at andre personer som regelmessig oppholder seg i barnehagen eller har vesentlig innflytelse på barnehagens drift leverer relevant politiattest. Personer som er dømt for seksuelle overgrep mot mindreårige er i utgangspunktet utelukket fra fast eller midlertidig ansettelse i barnehager.

Reglene for politiattest er utdypet i egen forskrift¹⁶. Formålet med forskriften er å bidra til å hindre at barn utsettes for seksuelle overgrep i barnehagen, gjennom at de som skal arbeide i barnehager skal legge fram tilfredsstillende attest som viser om personen er siktet, tiltalt eller dømt for slike overtredelser. I utlysingsteksten skal det gjøres oppmerksom på at det vil bli krevd politiattest ved ansettelse. Attesten skal ikke følge søknaden, men kun kreves av den søkeren som tilbys stillingen. Politiattesten skal foreligge før arbeidstakeren tiltrer stillingen. Ved godkjenning av privat barnehage skal kommunen påse at det foreligger tilfredsstillende politiattest. Politiattester skal ikke oppbevares, men de skal makuleres umiddelbart etter å ha vært benyttet i ansettelsessaker eller ved godkjenninger.

⁹ Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

¹⁰ Forskrift om sikkerhet ved lekeplassutstyr.

¹¹ Barnehageloven §§ 17 og 18.

¹² Forskrift om midlertidig og varig dispensasjon og unntak fra utdanningskravet for styrer og pedagogisk leder.

¹³ Forskrift om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner for styrer og pedagogisk leder i barnehage fra annen stat.

¹⁴ Forskrift om pedagogisk bemanning.

¹⁵ Barnehageloven § 19 og politiregisterloven § 39 første ledd. *Politiattest for personer som skal ha omsorg for eller oppgaver knyttet til mindreårige (barneomsorgsattest)*

¹⁶ Forskrift om politiattest i henhold til barnehageloven.

Opplysningsplikt

Barnehagene er omfattet av reglene om taushetsplikt i forvaltningsloven¹⁷. For å understreke viktigheten av beskyttelsen av barns rettigheter, er det i barnehageloven nedfelt en opplysningsplikt til sosialtjenesten, kommunens helse- og omsorgstjeneste, samt barnevernstjenesten¹⁸.

Barnehagene har ett ansvar om på eget initiativ å være oppmerksom på forhold som det bør informeres om, og deretter gi de rette myndigheter nødvendig informasjon. I noen tilfeller vil opplysningene kun gis etter samtykke, eller så langt de kan gis uten hinder av taushetsplikt. Barnehagen skal gi bistand til sosialtjenesten og den kommunale helse- og omsorgstjenesten i klientsaker, og etter pålegg plikter barnehagen å gi opplysninger til de organer som er ansvarlige for gjennomføringen av lov om barneverntjenester.

4. KOMMUNENS TILSYN MED BARNEHAGENE

I de neste kapitlene presenterer vi kommunens rutiner og praksis for å utøve sin tilsynsfunksjon, og ser nærmere på noen sentrale elementer i tilsynene. Vi har også sett på kommunens rolle som godkjenningsmyndighet av nye barnehager, siden dette også er ett vesentlig element i å sikre en god kvalitet på barnehagene.

Kommunen har gjennomført stedlige tilsyn i alle private og kommunale barnehager med bakgrunn i barnehageloven i tidsrommet 2012 til 2013. I 2011 ble det gjennomført ett dokumenttilsyn på bakgrunn av årsmeldingsskjemaene som barnehagene skal fylle ut per 15. desember. I dokumenttilsyn kontrolleres barnehagens rammebetingelser, bemanning og arealnorm.

I tillegg til tilsynene kommunen utfører som barnehagemyndighet etter barnehageloven skal det føres tilsyn etter forskrift om miljørettet helsevern. Dette tilsynet utføres med utgangspunkt i forskrift for miljørettet helsevern i skoler og barnehager, og fokuserer på helse, miljø og sikkerhet. Tilsynene gjennomføres av Miljørettet Helsevern Vestfold på vegne av Sande kommune. Miljørettet Helsevern Vestfold er et interkommunalt samarbeid mellom 12 kommuner i Vestfold¹⁹. Disse tilsynene skal gjennomføres rullerende for alle virksomheter, og ca hvert tredje år for den enkelte virksomhet.

4.1. Godkjenning av barnehager

Kommunen skal sørge for at det er ett tilfredsstillende antall barnehageplasser i kommunen. For å dekke behovet har det de siste årene blitt etablert nye barnehager i Sande kommune. Nye barnehager skal godkjennes av kommunen. I kommunens rutine for godkjenning av barnehager fremgår det at kommunen avgjør slike søknader ut fra en vurdering av barnehagens egnethet i forhold til formål og innhold. Kommunen kan sette vilkår for driften i forhold til antall barn, barnas alder og oppholdstid. Vedtak om godkjenning kan klages inn for Fylkesmann.

I rutinene fremkommer det at søknaden skal inneholde:

1. Beskrivelse av driften, (arealnorm, bemanning, barnesammensetning, åpningstid).
2. Tegninger - (fasade, plantegninger, plan over opparbeidet uteområde) i målestokk med areal påsatt.
3. Godkjenning av bygningsmyndigheter, arbeidstilsyn, brannvesen og Miljørettet helsevern / helsetjenesten. Godkjenningen kan eventuelt bli gitt under forutsetning av at eventuelle merknader fra disse imøtekommes.
4. Vedtekter med arealnorm, eierforhold, formål, opptakskriterier, antall medlemmer i samarbeidsutvalg, barnehagens åpningstid, opptakskriterier.

¹⁷ Forvaltningsloven §§ 13 til og med 13f.

¹⁸ Barnehageloven §§ 21 og 22.

¹⁹ Kommunene Andebu, Hof, Holmestrand, Horten, Lardal, Nøtterøy, Re, Sande, Stokke, Svelvik, Tjøme og Tønsberg.

Søknaden vurderes:

1. i forhold til krav om bemanning i lov om barnehager.
2. antall barn i henhold til arealkrav ute og inne.
3. i forhold til godkjenning/vurdering som er gitt av de andre myndigheter.
4. plan tegninger i forhold til egnethet.
5. plan for utområde i forhold til egnethet.
6. mht om vedtektene inneholder bestemmelser i henhold til Lov om barnehager.
7. barnehagedriften kan ikke settes i gang før barnehagemyndigheten har godkjent barnehagen etter Barnehageloven. Dato for oppstart skal komme tydelig fram. Det må være samme dato for oppstart på godkjenningsbrev og skjema til Fylkesmannen.

I tillegg til denne søknaden sendes det inn søknad om godkjenning etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehage, samt innhentes samtykke fra Arbeidstilsynet.

Basert på vurderingene av søknaden gis barnehagen melding om vedtaket. I tillegg fyller kommunen og barnehageeier ut skjema for å melde fra om åpning av barnehagen i forbindelse med statlig driftstilskudd²⁰. Meldingen vedlegges skjema for godskjenning av barnehagen, som viser kommunens vedtak i godkjenningssaken²¹.

4.2. Tilsyn etter barnehageloven

I plan for tilsyn i private og kommunale barnehager i Sande fremgår det hvordan kommunen ønsker å utføre sin tilsynsrolle i tråd med barnehagelovens § 16.

Kravene i de forskjellige paragrafene i loven, med tilhørende forskrifter er nevnt som mulige tema for det kommunale tilsynet. Tilsynene kan gjennomføres som varslede eller uanmeldte tilsyn. Omfanget ved de enkelte tilsyn kan variere, men det skal utføres årlige tilsyn. Tilsynene kan også fokusere på forskjellige tema i perioder, for eksempel ut fra kommunens satsingsområder. Det er utarbeidet retningslinjer for trinnene i ett varslet tilsyn, med hvem som er ansvarlig for det enkelte trinn og hvilke aktiviteter som inngår i trinnene.

I tilsynsplan for 2013 fremgår det hvilke barnehager som skal ha tilsyn, samt at tema for årets tilsyn er barnehagens innhold med fokus på lek, danning og vennskap, opplysningsplikten til barnevernstjenesten, samt pedagogisk bemanning. Videre fremgår det at barnehagene blir varslet tre uker i forkant av tilsynet med informasjon og tidspunkt, innhold forberedelser og hvem som skal delta. Tidsrammen er satt til tre timer for hvert tilsyn.

Tilsynet varsles i eget brev, med informasjon om tidspunkt og tema for tilsynet. Vedlagt dette brevet følger kommunens rutine for tilsyn med private og kommunale barnehager, samt ett skjema for tilsynsbesøk. I dette skjema fremkommer de punktene kommunen vil ta opp under tilsynet, og barnehagen gis anledning til å foreberede seg så tilsynet kan gjennomføres effektivt.

Etter tilsynet sendes det over ett brev som oppsummerer tilsynet. I brevet er det en oppstilling av de avvik som eventuelt er funnet og eventuelle andre anbefalinger kommunen synes barnehagen bør vurdere. I brevet bes det også om en tilbakemelding på avviket innen en gitt tidsfrist. Som vedlegg følger det en skjematisk rapport med fokusområder, funn og avvik. I tillegg følger det med forslag til rutiner og skjema, samt eventuelt annet som kan hjelpe barnehagen med å lukke avviket der det er relevant.

²⁰ F-4197B Melding om åpning av barnehage – Statlig driftstilskudd

²¹ F-4198B Godkjenning av ordinær eller åpen barnehage – Kommunens vedtak i godkjenningssak

Ut fra kommunens vedtak i tilsynssaken skal barnehagen innen tidsfristen rapportere tilbake hvordan de vil håndtere avviket.

På bakgrunn av barnehagens tilbakemelding om hvorvidt avvik har blitt lukket eller hvordan de vil håndtere avviket, vil kommunen gjøre vedtak i saken. Hvis avvik ikke blir lukket innen fristen, kan kommunen vedta tidsmessig eller varig stenging. Dette er ett enkeltvedtak etterforvaltningsloven og kan påklages til Fylkesmann.

4.3. Tilsyn etter forskrift om miljørettet helsevern

Tilsyn etter forskrift om miljørettet helsevern utføres av Miljørettet Helsevern Vestfold på vegne av Sande kommune. Sande kommune ved kommunalsjefen fatter det endelige vedtaket.

Miljørettet Helsevern Vestfold har i ett skjema for søknad om denne godkjenningen som er delt i to deler. Del 1 skal legges frem ved planer om etablering av ny virksomhet eller ved planer om utvidelse eller endring av etablert virksomhet. Del 1 skal sendes inn i en fase av prosessen hvor det fortsatt er mulig å gjøre endringer. Del 2 skal legges frem når bygget, utvidelsen eller endringen er tatt i bruk. Godkjenningen vurderes med bakgrunn i del 1, befaring og del 2.

I tillegg til utfylt skjema for del 1 skal det vedlegges en beskrivelse av prosjektet, fremdriftsplan, beskrivelse av byggeprosessen, plantegninger av virksomheten hvor de ulike rommenes bruksformål og størrelse er oppgitt, plantegning av tomten hvor infrastruktur i nærområdet fremgår, og hvor bygninger og lekeplasser på uteområdet er tegnet inn. I tillegg skal det følge med foreliggende kartlegginger, utredninger og målerapporter.

Del 2 skal i tillegg til endelige plantegninger av samme type som de planlagte i del 1, vedlegges foreliggende relevante kartlegginger, utredninger og målerapporter, renholdsplan, vedlikeholdsplan og innholdsfortegnelse for virksomhetens internkontrollsystem.

Etter tilsynet gir Miljørettet Helsevern Vestfold barnehagen en oppsummering av de avvik og anmerkninger som er konstatert ved tilsynet. Barnehagen gis en frist til å komme med sin tilbakemelding på de avvik som er avdekket. På bakgrunn av dette gis det en oppsummering av de punktene som er gjennomgått, med en forklaring av de avvik som er konstatert og de og anmerkninger kommunen har, hva barnehagen eventuelt har gjort i ettertid og en tidsfrist for når avviket skal være rettet opp.

Vedtaket om godkjenning oversendes barnehagen i brev. Der fremgår det hvilke avvik som er avdekket, hvilke tiltak som må iverksettes, og hva som vil bli fulgt opp ved neste tilsyn. Barnehagene orienteres også om sin klagerett etter forvaltningsloven.

I Sande kommunes årsberetning for 2011 fremgår det at Sande kommune mistet 20 barnehageplasser ved at KaVi AS, avdeling Barkene ikke fikk fornyet godkjenning og ble nedlagt fra august 2011. Dette skjedde på bakgrunn av en runde med tilsyn etter forskrift om miljørettet helsevern i alle barnehager for å sjekke det fysiske miljøet, sikkerhet og internkontrollsystemer. I august 2011 ble KaVi AS, avdeling Grevlingen nedlagt.

I skjema for tilsyn som benyttes under kommunens tilsyn etter barnehageloven er det også ett punkt som retter seg mot HMS. Det skal opplyses om det er behov for fysiske endringer inne og/eller ute, blant annet på bakgrunn av helse og miljøforskriften.

4.4. Kompetansekrav og dispensasjoner

I skjema for tilsyn som benyttes under kommunens tilsyn etter barnehageloven er det egne punkt som retter seg mot personalet i barnehagen. Her skal barnehagen blant annet opplyse om den har styrer og pedagogiske ledere som tilfredsstillende utdanningskravene, om det er gitt dispensasjoner for barnehagen og om det er flere førskolelærere.

De to siste årene har Sande kommune mottatt fire søknader om dispensasjon fra kvalifikasjonskrav. Søknadene er innvilget, og de er tidsmessig avgrenset. Ved ett tilfelle har kommunen bidratt med ukentlig veiledning og oppfølging av barnehagen.

I søknadene fremgår det hvem det søkes på vegne av, søkerens praksis, hvordan utlysning av stillingen er gjennomført, om det tidligere er gitt dispensasjon til barnehagen, en kort begrunnelse for å innstille søkeren, hvem som skal gi søkeren veiledning og en plan for veiledningen.

I kommunens svar redegjøres det for barnehagelovens bestemmelser og kommunens vedtak, med eventuelle vilkår og tidsbegrensninger.

4.5. Politiattest

I skjema for tilsyn som benyttes under kommunens tilsyn etter barnehageloven er det egne punkt som retter seg mot reglene for politiattest. Barnehagen skal opplyse om alle som har inngått arbeidsavtale etter 1. januar 1996 har fremvist politiattest, om andre som omfattes av denne forskriften har fremvist politiattest, og om det er ett system for å sikre dette. Rutinen skal fremvises under tilsynet.

4.6. Lekeareal og lekeplassutstyr

I skjema for søknad om godkjenning av barnehage i Sande kommune skal det spesifiseres leke- og oppholdsareal inne og ute, samt en beskrivelse av hva utearealet består av. Videre fremkommer det at Sande kommune forholder seg til arealnormen til barnehageloven som er 4 kvm per barn over tre år, og 5,3 kvm per barn under tre år.

I skjema for tilsyn som benyttes under kommunens tilsyn etter barnehageloven er det egne punkt som retter seg mot inne- og utearealer. Det skal oppgis størrelse barnehagens samlede oppholds- og lekeareal inne og barnehagens uteareal. I tillegg skal barnehagen oppgi sin vedtektsfestede arealnorm per barn for barn under 3 år og over 3 år. I tillegg skal barnehagen opplyse om eventuelle endringer i arealbruk etter godkjenning.

Det er også ett punkt som går på om barnehagen har faste rutiner for kontroll av lekeutstyr og lekeplass, hvor ofte dette blir sjekket og hvordan det dokumenteres.

I skjema del 1 for miljørettet helsevern oppgir barnehagene hvor stort netto lekeareal det er inne og ute for barn over og under 3 år. Barnehagene skal også beskrive hvordan arealer og utstyr skal ivareta lek og varierte aktiviteter, og om lekeområder og -utstyr er i henhold til norske standarder og forskrift om sikkerhet ved lekeplassutstyr.

Vi er forelagt dokumentasjon som viser at barnehager fyller ut skjema for visuell daglig sjekk av ute- / lekeplassen, samt at det føres oversikter over registrerte feil og mangler i barnehagen, ute og inne.

4.7. Rapportering av avvik, skader og uønskede hendelser

I barnehagene er det en rekke rutiner for å rapportere mangler, avvik, skader og andre uønskede hendelser. Ved kartleggingen av dette punktet ble vi forelagt ett utvalg av kommunens rutiner og skjemaer. Eksemplene er hentet fra flere av de kommunale barnehagene i kommunen.

Det er utarbeidet rutine ved alvorlige skader / ulykker i barnehagen. Rutinen viser hvilke punkter man skal utføre dersom en slik situasjon oppstår. Hva man skal gjøre i forhold til den skadde, skadested og andre personer, hvem man skal varsle, hvordan man skal registrere, og hva som skal fylles ut og gis til foreldre og andre.

Det er i tillegg utarbeidet rutiner for:

- behandling av avvik, inkludert skademelding
- registrering av ulykker og nestenulykker
- registrering av uønsket hendelse

Basert på rutinene er det utarbeidet skjema for:

- avviksmelding
- registrering av ulykker og nestenulykker
- skademeldingsskjema for intern registrering og lagring i barnemappe
- skader / ulykker i barnehagen
- registrering av avvik / uønsket hendelse
- registrering av uønsket hendelse
- feil og mangler i barnehagen – ute og inne
- melding ved feil eller mangler
- visuell, daglig sjekk av ute- / lekeplassen
- oversikt over bestillinger inkl IK

Skade- og avviksmeldinger blir tatt opp i kommunens arbeidsmiljøutvalg (AMU). I møte gjennomgår de innkomne sakene og det gjøres vedtak som blir oversendt de virksomheter som har innrapportert sakene.

4.8. Meldinger til barnevernet

I skjema for tilsyn som benyttes under kommunens tilsyn etter barnehageloven er det egne punkt som retter seg mot opplysningsplikten. Det fokuseres på om barnehagen har rutiner for situasjoner hvor barnehagen mistenker at det kan forekomme omsorgssvikt eller mishandling av barn. Rutinen skal fremvises under tilsynet. Det kontrolleres om barnehagene har rutiner for å gjennomgå dette årlig, og om de sikrer dette gjennom at de ansatte må signere på at de kjenner informasjonen. I tillegg kontrolleres det om barnehagen har tilsvarende prosedyrer overfor personer som blir ansatt gjennom året.

I tillegg til opplysningsplikten til Barnevernstjenesten har Sande kommune opprettet ett fagteam. Barn og unges forebyggende fagteam (BUFF) Dette skal være en arena hvor foreldre kan møte ett faglig team for å drøfte utfordringer i forhold til barn og unge, og foreldrerollen. BUFF-teamet er et lavterskeltilbud med fokus på forebygging gjennom å komme tidlig inn i utfordringer. Teamet er ment å være en refleksjonspartner for foreldrene.

Deltagerne i BUFF-møtene er en representant fra henholdsvis PPT, helsestasjon, ergo-fysioterapitjenesten, barnevernet og den eller de fra virksomheten som virksomhetsleder utpeker.

5. VURDERINGER OG KONKLUSJONER

I vår gjennomgang av kommunens utøvelse av sin tilsynsrolle som barnehagemyndighet, har vi fått ett meget godt bilde av kommunen.

Når kommunens tilsynsoppgaver rettet mot ett område utføres av forskjellige deler av kommunen, kan det være en risiko for at samme områder blir kontrollert flere ganger. Ved våre besøk i barnehagene har vi fått ett inntrykk av at dette er løst på en meget tilfredsstillende måte. De forskjellige tilsynene har fokus mot til dels de samme områder, men innfallsvinkelen og den praktiske gjennomføringen gjør at barnehagene opplever dette som ryddig og greit å forholde seg til.

Det har i de forskjellige tilsynene blitt avdekket ett varierende omfang avvik. Avvikene er tydelig presentert, og barnehagene har gitt dekkende tilbakemeldinger. Avvik avdekket i tilsyn virker å være meget godt fulgt opp av alle aktører.

En annen indikasjon på at kommunens tilsynsoppgave er med på å sikre at kommunens barnehager opprettholder en tilfredsstillende kvalitet, er at det som resultat av disse kontrollene de senere årene har vært nedleggelse av barnehager i kommunen. Hvis barnehagene ikke var enig i kommunens konklusjon på tilsynet, ville de hatt anledning til å klage dette inn for Fylkesmannen. Kommunen kan i så måte ikke bruke sin tilsynsoppgave til å tilpasse antall plasser mellom private og kommunale barnehager, påvirke til å legge ned barnehager osv.

I punktet som handler om rapportering av avvik, skader og uønskede hendelser er vi forelagt en rekke rutiner og spesielle skjemaer. Disse virker å være veldig overlappende, og det kan være noe vanskelig å skille mellom hvilke som skal brukes når. Vi tror kommunen vil ha nytte av å gjennomgå disse med tanke på å få færre skjemaer å forholde seg til. Det kan da bli en mer oversiktlig rapportering, og lettere for de ansatte å forholde seg til, og bruke skjemaene.

På grunnlag av vår gjennomgang, mener vi at kommunen utfører sine tilsyn i tråd med kravene i gjeldende regelverk.

6. ANBEFALINGER

Med bakgrunn i vår gjennomgang, vil vi anbefale rådmannen å gjennomgå kommunens rutiner og skjemaer for registreringer av mangler, avvik, hendelser, uønskede hendelser, skader, osv. Det er i dag en rekke forskjellige skjemaer og rutiner, og disse bør gjennomgås med tanke på om det kan være hensiktsmessig å få færre skjemaer å forholde seg til.

Et utkast til rapport har blitt oversendt rådmannen til uttalelse. Administrasjonen har ingen kommentarer til rapporten.

Drammen, den 28. november 2013.

Pål Ringnes
daglig leder

Frode Christoffersen
forvaltningsrevisor

Referanser

- LOV 1992-09-25 nr 107: Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)
- LOV 2005-06-17 nr 64: Lov om barnehager (barnehageloven)
- LOV-1967-02-10: Lov om behandlingssmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven)
- LOV-2010-05-28 nr 16: Lov om behandling av opplysninger i politiet og påtalemyndigheten (politiregisterloven)
- FOR-1995-12-01 nr 928: Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.
- FOR 2005-12-16 nr 1507: Forskrift om pedagogisk bemanning.
- FOR 2005-12-16 nr 1508: Forskrift om midlertidig og varig dispensasjon og unntak fra utdanningskravet for styrer og pedagogisk leder.
- FOR 2008-09-12 nr 1071: Forskrift om godkjenning av yrkeskvalifikasjoner for styrer og pedagogisk leder i barnehage fra annen stat.
- FOR 2005-12-16 nr 1509: Forskrift om politiattest i henhold til barnehageloven.
- FOR 1996-07-19 nr 703: Forskrift om sikkerhet ved lekeplassutstyr.

Dokumenter fra Sande kommune:

- Handlingsplan for barnehagen 2013 – 2017 (utkast)
- Rutine for godkjenning av barnehager
- Plan for tilsyn i private og kommunale barnehager i Sande
- Skjema for tilsynsbesøk
- Opplysningsplikt til barnevernstjenesten
- Rutinebeskrivelse barn og unges forebyggende fagteam (BUFF) – med foreldre
- Søknadsskjema for midlertidig dispensasjon fra utdanningskravet
- Rutine for alvorlige skader / ulykker i barnehagen
- Rutine for behandling av avvik
- Rutine for registrering av ulykker og nestenulykker
- Skjema for avviksmelding
- Skjema for registrering av avvik / uønsket hendelse
- Skjema for registrering av ulykker og nestenulykker
- Skademeldingsskjema
- Skjema for visuell daglig sjekk

Miljørettet Helsevern Vestfold – <http://www.mhvivestfold.no>:

- Skjema for søknad om godkjenning av barnehage ihht forskrift om miljørettet helsevern
  - Del 1 – Beliggenhet og planlagt fysisk utforming
  - Del 2 – Driftsmessige forhold

Andre dokumenter:

- F-4197B Melding om åpning av barnehage – Statlig driftstilskudd
- F-4198B Godkjenning av ordinær eller åpen barnehage – Kommunens vedtak i godkjenningssak
- F-4201 Kommunens melding om: Åpning av nye barnehager, nedleggelse av barnehager, navneendringer, adresseendringer.

KOSTRA – www.ssb.no/kostra

Vedlegg 1 – Oversikt over KOSTRA Kommunegruppe 10 (EKG 10)

Kommunegruppene i KOSTRA består av kommuner som anses å være sammenlignbare.

Kommunegruppen består av følgende kommuner;

0122	Trøgstad	0719	Andebu	1449	Stryn
0128	Rakkestad	0720	Stokke	1519	Volda
0420	Eidskog	0821	Bø	1520	Ørsta
0428	Trysil	0914	Tvedestrand	1528	Sykkylven
0528	Østre Toten	1004	Flekkefjord	1532	Giske
0532	Jevnaker	1017	Songdalen	1535	Vestnes
0534	Gran	1032	Lyngdal	1554	Averøy
0536	Søndre Land	1101	Eigersund	1624	Rissa
0538	Nordre Land	1119	Hå	1648	Midtre Gauldal
0713	Sande	1445	Gloppen	1662	Klæbu
0716	Re (f.o.m. 2002)				

Vedlegg 2 – KOSTRA – 1. Gebyrsatser/brukerbetaling

Reviderte tall per 17.10.2013.

Foreldrebetalingssatser for barnehagen (ukentlig oppholdstid 41 timer eller mer), gjelder rapporteringsår +1.

Foreldrebetaling Barnehage:	2008	2009	Sande			Landet			
			2010	2011	2012	KG10 2012	Vestfold 2012	u/oslo 2012	2012
Antall betalingsterminer i året 100 % fulltidsopphold	..	11	11	11	11				
Månedssats eks kostpenger for fulltidsopphold (100 %) med årsinntekt ...									
150 000 – 199 999	1830	1630	1630	1900	1900				
250 000 – 299 999	1830	1630	1630	1900	1900				
350 000 – 399 999	1830	1630	1630	2330	2330				
500 000 – 549 999	2330	2130	2130	2330	2330				
Kostpenger per måned 100 % fulltidsopphold	200	200	200	250	250				
Søskenmoderasjon for barn nr. 2 i prosent	30	30	30	30	30				
Søskenmoderasjon for barn nr. 3 i prosent	50	50	50	50	50				

Vedlegg 3 – KOSTRA – C. Barnehager – Kvalitet

Reviderte tall per 17.10.2013.

	2008	2009	Sande			KG10 2012	Vestfold 2012	Landet	
			2010	2011	2012			u/oslo 2012	2012
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	85,9	84,6	86,7	85,2	86,1	89,2	89,3	90,8	90,1
Andel barn 1-2 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 1-2 år	71	70,6	75,9	76,2	76,8	78	79,6	81,1	80,2
Andel barn 3-5 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 3-5 år	95,1	93	94	91,1	91,3	96,1	95,4	97,1	96,6
Tilgjengelighet									
Andel barnehager med åpningstid ...									
fra 0 inntil 6 timer per dag	0	0	0	0	0	0	0	0	0,2
fra 6 inntil 9 timer per dag	0	0	0	0	0	2,5	4,6	5,2	6,3
fra 9 inntil 10 timer per dag	10	0	0	0	0	54,1	51,1	58,5	60,5
10 timer eller mer per dag	90	100	100	100	100	42	40,1	34,2	31
Andel styrere og pedagogiske ledere med godkjent førskolelærerutdanning	93,3	93,8	94,1	90,6	96,2	85,4	94,3	87,1	85,7
Andel assistenter med førskolelærerutd., fagutd., eller annen pedagogisk utdanning	26,5	27,4	24,7	35,7	32,9	29,8	25,6	28,5	26,8
Leke- og oppholdsareal per barn i barnehage (m ²)	5,3	5,6	5,9	5,9	5,9	5,8	5,7	5,5	5,5

Vedlegg 4 – KOSTRA – C1. Konsern – Barnehager

Reviderte tall per 17.10.2013.

	2008	2009	Sande			KG10	Vestfold	Landet	
			2010	2011	2012	2012	2012	u/oslo	2012
Prioritering									
Netto driftsutgifter barnehagesektoren i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter, konsern	1,9	1	1,3	15,5	15,8	13,3	14,9	14,6	14,6
Netto driftsutgifter til barnehager per innbygger, konsern	584	337	438	6647	7282	6546	6571	7071	7159
- herav avskrivninger (i prosent), konsern	7,1	39,2	32,2	2,1	4,9	2	2,1	1,7	2
MVA-kompensasjon drift, barnehager per innbygger (kroner), konsern	37	69	66	61	57	70	55	66	73
MVA-kompensasjon investering, barnehager per innbygger (kroner), konsern	595	104	19	4	23	158	39	68	65
Brutto investeringsutgifter til barnehagesektoren per innbygger, konsern	3570	528	97	20	120	970	245	396	392
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager, konsern	8530	4904	6383	100172	112082	107350	114120	114839	114994
Dekningsgrader									
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	85,9	84,6	86,7	85,2	86,1	89,2	89,3	90,8	90,1
Andel barn 0-5 år med barnehageplass	73,5	72	75,9	74,5	74,5	75,8	76,6	77,2	76,2
Andel barn 0 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 0 år	4	5,6	13	3,4	6,2	3,4	5,2	4,2	3,8
Andel barn 1-2 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 1-2 år	71	70,6	75,9	76,2	76,8	78	79,6	81,1	80,2
Andel barn 3-5 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 3-5 år	95,1	93	94	91,1	91,3	96,1	95,4	97,1	96,6
Andel plasser i åpen barnehage i forhold til innbyggere 0-5 år	..	0	0	0	0	1	2,1	1,4	1,4
Andel barn i kommunale barnehager i forhold til alle barn i barnehage	46,8	50,7	47,4	49,9	50,4	62,1	52,8	50,8	52,4
Andel barn i barnehage med oppholdstid 33 timer eller mer per uke	84,8	92,8	93,7	95,2	97,4	88	96,4	94,1	94,6
Andel barn i barnehage med oppholdstid 32 timer eller mindre per uke	15,2	7,2	6,3	4,8	2,6	12	3,6	5,9	5,4
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 0-5 år	58,2	46,8	50	51,3	51,9	58,7	54	58,8	58,9
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 1-5 år	..	52,2	57,6	65	62,5	73	65,1	71,3	71,3
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 0-5 år ekskl. utvalgte land	..	..	50,7	52,7	53,3	60,2	55,8	61,8	61,9
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 1-5 år ekskl. utvalgte land	..	..	58,5	67,2	64,5	75	67,5	75	74,9
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til alle barn med barnehageplass	8	7,4	7,3	7,9	8	8,7	9,7	10,1	12
Andel barn 0 år i kommunale barnehager i forhold til innbyggere 0 år	4	0,9	0	2,3	2,1	1,3	1,5	1,2	1,1
Andel barn 1-2 år i kommunale barnehager i forhold til innbyggere 1-2 år	35	38,8	36,7	34,8	34,3	45,9	39,9	39,5	40,3
Andel barn 3-5 år i kommunale barnehager i forhold til innbyggere 3-5 år	42,8	45,9	45,7	47,6	48,8	61,5	52,1	50,7	52
Andel barn med oppholdstid 33 timer eller mer per uke i kommunal barnehage	85,5	96,4	96,8	96,8	98	88,1	96,3	93,2	93,9
Andel barn med oppholdstid 32 timer eller mindre per uke i kommunal barnehage	14,5	3,6	3,2	3,2	2	11,9	3,7	6,8	6,1

	2008	2009	Sande			KG10 2012	Vestfold 2012	Landet	
			2010	2011	2012			u/oslo 2012	2012
Produktivitet									
Korrigerte oppholdstimer per årsverk i kommunale barnehager, konsern	12233	13437	12442	12653	12739	11500	11475	11538	11621
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage, konsern	89057	122456	137202	143947	161726	150559	159193	158415	160163
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale barnehager per korrigert oppholdstimer (kr), konsern	30	40	45	47	54	52	52	53	53
Kommunale overføringer av driftsmidler til private barnehager per korrigert oppholdstimer (kr), konsern	7	7	6	41	36	35	38	37	37
Utdypende tjenesteindikatorer									
Andel ansatte med førskolelærerutdanning	31,2	34,4	33,8	34,2	35,1	32,7	37	33,7	33,3
Andel ansatte med annen pedagogisk utdanning	2,2	2,3	1,4	2	5,2	3,2	3,1	3,5	4
Andel styrere og pedagogiske ledere med godkjent førskolelærerutdanning	93,3	93,8	94,1	90,6	96,2	85,4	94,3	87,1	85,7
Andel styrere med annen pedagogisk utdanning	..	10	0	9,1	0	6,9	5,7	6,5	6,3
Andel pedagogiske ledere med annen pedagogisk utdanning	5,6	5,3	4,7	4,8	2,3	3,8	3,2	4,4	5,7
Andel assistenter med førskolelærerutd., fagutd., eller annen pedagogisk utdanning	26,5	27,4	24,7	35,7	32,9	29,8	25,6	28,5	26,8
Andel ansatte menn til basisvirksomhet i barnehagene	9,7	8,3	9,8	7,3	7,3	5,4	9,3	7,5	8,5
Prosentvis fordeling av utgifter på:									
Funksjon 201 - Opphold og stimulering, konsern	82,7	80,9	81	80,7	75,9	82,9	81,8	81,5	81,2
Funksjon 211 - Tilrettelagte tiltak, konsern	9,6	7,5	8,2	9,3	10,7	8,7	9,6	9,5	9,4
Funksjon 221 - Lokaler, konsern	7,8	11,6	10,8	9,9	13,4	8,3	8,6	9	9,4
Fordeling av finansiering for kom plasser:									
Oppholdsbetaling, konsern	16,1	16,8	16	15,6	14,2	15,2	15	14,7	14,3
Statstilskudd, konsern	53	58	53,7	1,3	1	1,9	1,4	1,7	1,5
Kommunale driftsmidler, konsern	30,9	25,2	30,2	83,1	84,8	82,9	83,6	83,6	84,1
Funksjon 201 "Opphold og stimulering"									
Korrigerte brutto driftsutgifter f201 per korrigert oppholdstimer i kommunale barnehager (kr), konsern	25	32	36	38	41	43	43	43	43
Antall barn korrigert for alder per årsverk til basisvirksomhet i kommunale barnehager	7	6,6	6,6	6,5	6,6	6,4	6,1	6,2	6,2
Antall barn korrigert for alder per årsverk til basisvirksomhet i private barnehager	6,5	6,2	6,3	6,3	6,3	6,6	6,2	6,5	6,4

	2008	2009	Sande			KG10 2012	Vestfold 2012	Landet	
			2010	2011	2012			u/oslo 2012	2012
Funksjon 211 "Tilrettelagte tiltak"									
Brutto driftsutgifter til styrket tilbud til førskolebarn (f 211) per barn som får ekstra ressurser, alle barnehager	..	52431	66627	75667	80583	66751	73406	62484	55799
Korrigerte brutto driftsutgifter til styrket tilbud til førskolebarn (f 211) per barn som får ekstra ressurser, kommunale barnehager	..	50600	71077	89514	124714	79758	87586	80632	69695
Andel barn som får ekstra ressurser til styrket tilbud til førskolebarn, i forhold til alle barn i barnehage. Alle barnehager	..	11,9	9,8	10,3	12	14,6	14,4	15,4	17,2
Andel barn som får ekstra ressurser til styrket tilbud til førskolebarn, i forhold til alle barn i barnehage. Kommunale barnehager	..	18,1	15,8	15	13,9	16,4	17,4	18,7	21,5
Korrigerte brutto driftsutg. per barn, ekskl. minoritetsspråklige, som får ekstra ressurser (f211) i kom. barnehage, konsern	973500	1138500	2772000	662400	485000	292719	503070	400109	422972
Andel barn, ekskl. minoritetsspråklige, som får ekstra ressurser, i forhold til alle barn i kom. barnehager	0,9	0,8	0,4	2	3,6	4,5	3	3,8	3,5
Funksjon 221 "Lokaler, skyss"									
Utgifter til kommunale lokaler og skyss per barn i kommunal barnehage (kr), konsern	6904	14238	14858	14316	21667	12560	13650	14180	15039
Leke- og oppholdsareal per barn i kommunale barnehager (m2)	5,1	5,4	5,4	5,4	5,3	6	5,8	5,6	5,6
Leke- og oppholdsareal per barn i private barnehager (m2)	5,5	5,8	6,3	6,4	6,4	5,2	5,6	5,1	5,2
Leke- og oppholdsareal per barn i barnehage (m2)	5,3	5,6	5,9	5,9	5,9	5,8	5,7	5,5	5,5
Tilgjengelighet									
Andel barnehager med åpningstid ...									
fra 0 inntil 6 timer per dag	0	0	0	0	0	0	0	0	0,2
fra 6 inntil 9 timer per dag	0	0	0	0	0	2,5	4,6	5,2	6,3
fra 9 inntil 10 timer per dag	10	0	0	0	0	54,1	51,1	58,5	60,5
10 timer eller mer per dag	90	100	100	100	100	42	40,1	34,2	31